

Yumuşak Güç

Soft Power

DOI: 10.5281/zenodo.7866684

Fatih BARİTÇİ¹

Uluslararası ilişkiler bağlamında güç kavramı, bir tarafın kendi isteklerini diğerlerine zorla yaptırabilme kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır. Tarih boyunca kavimler, uluslar ve devletler taleplerini karşılamak için diğerleri karşısında güç kullanmışlardır. Özellikle 20. yüzyılda gerçekleşen iki dünya savaşı ile bu durum iyice görünür olmuştur. Diğer bir ifadeyle, güç kullanımı devletlerin çıkarlarını sağlamalarında tarih boyunca temel araç olmuştur (Karadağ, 2016, s. 51). Güç, bir tarafın istediği sonuçları elde etmek amacıyla diğerlerini etkileyebilme kabiliyetidir. Bu doğrultuda, diğerlerinin davranışları temel olarak baskı ve zorlama, maddi teşvikler/ödemeler ve cazibe aracılığıyla etki altına alınmaktadır (Nye, 2008, s. 94).

Genel itibarıyla, güç denildiğinde klasik anlamda sert güç olarak bilinen uygulamalar ön plana çıkmaktadır. Ancak her zaman istenilen sonuçların elde edilmesi için sert güç uygulamaları olan somut tehdit veya ödüllere gerek yoktur. Gücün ikinci yüzü olarak tanımlanan dolaylı bir yolun varlığı da söz konusudur. Eğer bir devletin sahip olduğu değerler diğerleri tarafından hayranlıkla karşılanıyor, sahip olduğu refah seviyesi ve her şeye açık olması gibi nitelikleriyle diğerlerinin özenmesine yol açıyor ve örnek alınıyorsa ilgili devletin uluslararası arenada istediği sonuçları elde etmesi mümkündür (Nye, 2020, s. 24). Bu durum ise yumuşak güç kavramıyla açıklanmaktadır.

Yumuşak güç, bu güce sahip olan ülkelerin hedef ülkeleri yapmalarını istedikleri şeylere gönüllü olmaları için koşullandırmaktadır. Bu sayede yumuşak güç sürecinde çıkar çatışması normalden çok daha az yaşanmaktadır (Gallarotti, 2011, s. 28). Yumuşak gücün temelinde diğerlerinin tercihlerini belirleyebilme yeteneği yatmaktadır. Bu anlamıyla sadece nüfuz sahibi olmanın ötesini işaret etmektedir. Çünkü, sert güçle de nüfuz elde edilebilir. Yumuşak güçte ise belirli amaçlar doğrultusunda ikna etme, sözle harekete geçirme ve cezbetme becerileri önemlidir. Davranışsal açıdan bakıldığında, yumuşak güç cezbetme gücüdür. Bu cezbetme kabiliyetini veya cazibeyi meydana getiren her şey yumuşak güce kaynaklık etmektedir (Nye, 2020, s. 25-26). Bunlar temel olarak bir ülkenin sahip olduğu kültür, siyasi değerler ve dış politikalarıdır (Nye, 2020, s. 32).

Yumuşak güç kavramının ortaya çıkışı, Soğuk Savaş yıllarının sona ermesiyle meydana gelen yeni uluslararası ortamla doğrudan ilişkilidir. ABD'nin 1990'lı yıllar itibarıyla söz konusu yeni uluslararası ortamda nasıl bir politika izleyeceği meselesi ülkedeki akademisyenler, stratejistler ve politikacılar için tartışmaların merkezindeydi. Söz konusu tartışmaların asıl sebebi, yeni şekillenen uluslararası

¹ Dr., Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, fatihbaritci@aksaray.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1283-821X.

arenada ABD'nin kendisini süper güç olarak dünyanın geri kalanına benimsettirme gayretiydi. Bu dönemde ABD'nin dış politikasının nasıl şekillendirileceği konusunda yapılan tartışmalarda üstünlük stratejisi ön plana çıkmıştır. Üstünlük stratejisine göre ABD'nin uluslararası güvenliğin temini için mevcut sistemdeki üstünlüğünü sürdürmesi gerekmektedir. Bu stratejinin uygulanabilmesi için tek süper gücün ABD olması ve bu doğrultuda diğer devletlerin ABD'yi iyi huylu bir süper güç olarak kabul etmeleri önemliydi. Joseph Nye ve Samuel Huntington bu durumu yumuşak güç kavramıyla izah etmişlerdi. Böylece ABD uluslararası arenada diğerlerinin karşı çıkmalarına rağmen değil, onların destekleriyle tek süper güç olma konumunu koruyabilirdi. Ayrıca böylelikle ABD'ye karşı olası bir birleşmenin engellenmesi de sağlanacaktı (Uzgel, 2010, s. 246-247). ABD bu strateji doğrultusunda yumuşak güç kaynaklarını kullanarak kendisi hakkında dünya kamuoyunda -çeşitli eleştirilere rağmen- olumlu bir algının oluşmasını sağlamıştır.

Dünya tarihi boyunca her asrı domine eden devlet veya devletler olagelmıştır. Son birkaç asırda ise lider devletlerin güç kaynaklarında gözle görülür değişimler yaşanmıştır. Bu bağlamda yumuşak güce önem atfedilmeye başlandığı yirminci yüzyılın sonları itibariyle başta ABD olmak üzere farklı ülkeler sahip oldukları her türlü kültürel zenginlik kaynakları, savundukları siyasi değerler ve uyguladıkları dış politikalarla uluslararası arenada diğer ülkelerden farklılaşarak ön plana çıkma fırsatı yakalamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Güç, Kültür, Siyasi Değerler, Dış Politika

Kaynakça

- Aydemir, E. (2018). *Kamu Diplomasisi*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Gallarotti, G. M. (2011). Soft Power: What It Is, Why It's Important, and The Conditions for Its Effective Use. *Journal of Political Power*, 4(1), 25-47. doi:10.1080/2158379X.2011.557886
- Karadağ, H. (2016). *Uluslararası İlişkilerde Yeni Bir Boyut Kamu Diplomasisi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Nye, J. S. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 94-109.
- Nye, J. S. (2020). *Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Araçları*. (R. İ. Aydın, Çev.) (3. bs.). Ankara: BB101 Yayınları.
- Uzgel, İ. (2010). ABD ve NATO'yla İlişkiler. B. Oran (Ed.), *Türk Dış Politikası: Kurtuluş Savaşında Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar (Cilt II - 1980-2001)* içinde (12. bs., ss. 243-325). İstanbul: İletişim Yayınları.